

روزشمار

سه شنبه

۲۰ مرداد ۱۳۶۶

۱۵ ذیحجه ۱۴۰۷

۱۱ اوت ۱۹۸۷

۳۰۷

امروز دشمن در منطقه عملیاتی نصر ۷، ساعت ۲۲: ۰۰ ارتفاعات دوپازا به‌ویژه ارتفاع بلفت را به‌شدت زیر آتش توپخانه قرار داد. در پاسخ به آتش دشمن، توپخانه خودی نیز فعال شد و نیروهای تیپ نی‌اکرم (ص) نیز به‌حال آماده‌باش درآمدند. دشمن در ساعات آخر شب ارتباط بی‌سیم بین یگان‌های خود را افزایش داد و با شدت بیش‌تری روی ارتفاعات خودی و جاده‌های عقبه بلفت آتش می‌ریخت.^(۱)

در منطقه “میمک” نیز نیروهای ارتش سه ارتفاع را در یال‌های انتهایی میمک و “کهنه ریگ” از وجود نیروهای عراقی پاک‌سازی کردند. در این عملیات، سه دستگاه تانک، دو دستگاه نفربر، یک انبار مهمات و یک قبضه کاتیوشای دشمن منهدم شد.^(۲) از سوی دیگر، هواپیماهای عراقی در پشتیبانی از نیروهای خود در ساعت ۱۳: ۴۵ این منطقه را بمباران کردند.^(۳)

۳۰۸

امروز به تلافی حملات هوایی روز گذشته دشمن به مناطق مسکونی و اقتصادی ایران، مراکز اقتصادی و نظامی عراق در مناطق مرزی زیر آتش توپخانه نیروهای خودی قرار گرفت. در این گلوله‌باران، یکی از قرارگاه‌های تاکتیکی لشکر - ۱۴ از سپاه هفتم عراق و نیز پادگان‌های آموزشی، تأسیسات نظامی - اقتصادی اطراف “بندر ام‌القصر”، اتوبان بصره - العماره و جاده فاو - ام‌القصر هدف آتش نیروهای خودی قرار گرفت که ضمن وارد آمدن خساراتی به آنها، چند تانک، نفربر و خودرو تدارکاتی نیروهای عراقی به آتش کشیده شد.^(۴)

۳۰۹

بنابه گزارش فرمانده قرارگاه رمضان، پایگاه‌های عراق در جاده اصلی شهر “عمادیه” - “سرسنگ” در استان دهوک، هدف حملات پیش‌مرگان حزب دمکرات کردستان عراق از قوآت شاخه یک نیروهای مردمی، قرار گرفت. در این حمله، مبارزان کرد عراقی پس از یک

درگیری شدید، با تصرف مرکز "گردان ۸۷ الخفیفه" پیاده، مرکز "گروهان گری گویزه" و هفت پایگاه عراق، بیش از یکصد تن از نیروهای دشمن را به هلاکت رساندند که جنازه ۷۵ تن از آنان به دست پیش‌مرگان افتاد. در میان کشته‌ها، جسد فرمانده گردان فوق، به نام مستعار "سعید خلیل سیلوانی" دیده می‌شود. همچنین نیروهای این حزب علاوه بر به غنیمت گرفتن مقداری اسلحه و مهمات، تعدادی از افراد دشمن را نیز به اسارت درآوردند که تاکنون ۴۵ تن از آنان به پشت جبهه در مناطق آزاد شده منتقل شده‌اند. (۵)

۳۱۰

امروز در درگیری بین نیروهای ژاندامری و افراد حزب دمکرات ایران که در حوالی "روستای سارتهکه" از توابع سردشت روی داد، یک تن از نیروهای خودی زخمی شد. همچنین بر اثر اصابت گلوله خمپاره حزب دمکرات به این روستا، یکی از اهالی کشته شد و دو تن زخمی شدند. (۶) از سوی دیگر، در درگیری بین نیروهای خودی و حزب دمکرات در منطقه "الواتان" سردشت، سه تن از نیروهای خودی زخمی شدند. (۷) به علاوه، نیروهای خودی در یک عملیات تعقیب و گریز، سه تن از افراد "هیزگرین" حزب دمکرات را در "روستای مافران" از توابع ارومیه، به هلاکت رساندند. (۸)

سه تن دیگر از اعضای این حزب نیز در منطقه مریوان، بدون سلاح و تجهیزات تسلیم نیروهای خودی شدند. (۹)

۳۱۱

نیروهای رزمی تخصصی بسیج، از استان‌های زنجان، سمنان، مازندران، گیلان و لرستان عازم میدان‌های جنگ شدند و لشکرهای عشایری و بسیجی در استان‌های فارس و باختران، قدرت رزمی خود را به نمایش گذاشتند. همچنین نیروهای داوطلب مشمول استان زنجان به استعداد پنج گردان، با عنوان "مدافعان خلیج فارس" راهی جبهه‌های نبرد شدند. (۱۰)

۳۱۲

نماینده امام در شورای عالی دفاع حجت‌الاسلام والمسلمین هاشمی رفسجانی، امروز از کارخانجات واحد تولید موشک و تسلیحات سپاه پاسداران انقلاب اسلامی بازدید کرد. وی طی سخنانی در جمع کارکنان این واحدها، با اشاره به برتری روحیه شهادت‌طلبی در خلیج فارس در برخورد با امریکا، بر تولید سلاح در داخل کشور تأکید کرد و گفت: «جوان‌های ما با به‌کارگیری و ساخت انواع قایق‌ها و سلاح‌ها، امکانات خوبی در دریا به وجود آورده‌اند که برای امریکا شناخته شده نیست، چرا که این امکانات را خود ما تولید کرده‌ایم.» وی تأکید کرد: «کلیه امکانات دریایی غرب در مقابله با گروه‌های شهادت‌طلب، عاجز خواهند ماند.» وی افزود: «اگر ما می‌خواستیم مین و یا سایر سلاح‌های دیگر را بخریم، کار ما به

دیدار رئیس مجلس شورای اسلامی از کارخانجات تولید موشک و تسلیحات سپاه

جایی نمی‌رسید، اما امروز با همین رشد در صنایع نظامی، می‌بینیم که آمریکا واقعاً عاجز مانده است. «^(۱۱) رئیس مجلس درباره حادثه برخورد روز گذشته نفت‌کش پانامایی تک‌راکو کاربین - حامل نفت ایران - به مین در خارج از خلیج فارس که برای نخستین بار اتفاق افتاده است، گفت: «این مسئله برای ما قابل توجه است، چرا که محل اصابت مین به کشتی مذکور نقطه‌ای است که تمام کشتی‌ها از آنجا عبور می‌کنند. البته قضاوت در این زمینه هنوز زود است، اما یک احتمال این است که خود امریکایی‌ها آن مین را کار گذاشته باشند. احتمال دیگر این است که عوامل آمریکا و آنهایی که از آمریکا برای حضور در منطقه دعوت کرده‌اند، این کار را کرده باشند. «وی افزود: «به‌هرحال تصادفی نیست که مین در نقطه‌ای کار گذاشته شده است که هم محل عبور کشتی امریکایی و هم محل عبور نفت ما از آن منطقه است. «^(۱۲) آقای هاشمی درباره اقدامات آمریکا در خلیج فارس خطاب به کشورهای غربی گفت: «کشورهای بلوک غرب مطمئن باشند که آمریکا نمی‌تواند سودی ببرد، مگر این که خلیج فارس را برای کشورهای غربی ناامن کند. «^(۱۳)

۳۱۳

سومین کاروان نفت‌کش‌های کویتی شامل سه نفت‌کش و چهار رزم‌ناو امریکایی، با یک روز تأخیر به آب‌های ساحلی کویت رسیدند. «سخن‌گوی «پنتاگون» درباره حوادث اخیر و

تدابیر جدید این سازمان در خلیج فارس، گفت: « هواپیماها و یک فروند کشتی جنگی ایران حرکت این کاروان را در حال حرکت از داخل تنگه هرمز زیر نظر داشتند، اما حادثه‌ای گزارش نشده است. » این سخن‌گو افزود: « پنتاگون یک فروند کشتی به ارزش یک میلیارد دلار و با تجهیزات پیش‌رفته که به یک سیستم الکترونیک مجهز است و به‌طور هم‌زمان می‌تواند صدها هدف را در آسمان، و رو و زیر آب شناسایی کند، به خلیج فارس اعزام کرده است و در روزهای اخیر به کاروان نفت‌کش‌های کویتی خواهد پیوست. » خبرگزاری یونایتدپرس با مخابره این خبر افزود: « این اولین باری است که یک کشتی از نوع " ایجیس کروزر " وارد خلیج فارس می‌شود. »^(۱۵) منابع کشتی‌رانی، کشتی " والی خورج " را یک کشتی تدارکاتی اعلام کردند که امریکا آن را اجازه کرده‌است و پس از تجهیز به وسایل صوتی مین یاب، از آن برای پاک‌سازی مین، پیشاپیش کاروان نفت‌کش‌های کویتی استفاده خواهد شد.^(۱۶)

۳۱۴

امروز چهار مین دریایی در سواحل " بندر فجیره " امارات متحده عربی کشف شد. خبرگزاری فرانسه در این باره گزارش داد: « منابع دریایی در خلیج [فارس] تصریح می‌کنند در مجموع چهار مین بامداد امروز سه شنبه در ساحل بندر فجیره در دریایی عمان در منطقه‌ای که نفت‌کش تکراکو کاربین متعلق به یک شرکت امریکایی بعد از ظهر روز گذشته با یک مین برخورد کرد، کشف شده است. این منابع کشف سومین مین شناور در این منطقه در سحرگاه امروز توسط هلی‌کوپترهای نیروی دریایی عمان که توسط " بیمه لویترز " اعلام شده بود، مورد تأیید قرار دادند. به گفته همین منابع، چهار مین نیز توسط یک کشتی تجاری که بلافاصله توسط رادیو بر روی امواج اضطراری هشدار داده‌شده بود، ردیابی شد. »^(۱۷)

۳۱۵

سرپرست ستاد تبلیغاتی جنگ دکتر " کمال خرازی "، در گفت‌وگو با شبکه دو تلویزیونی آلمان، با رد اتهامات امریکا، در پاسخ به این پرسش که آیا مین‌ها آن‌گونه که وزیر دفاع امریکا گفته است توسط ایران کار گذاشته شده یا این که دست‌های دیگری آنها را کار گذاشته است؟ گفت: « در منطقه خلیج فارس مین‌های بسیاری وجود دارد که یا عراق یا ما (ایران) و یا کشورهای دیگر کار گذاشته‌اند. » وی افزود: « مینی که به نفت‌کش پانامایی اصابت کرده است، به نظر ما توسط امریکایی‌ها کار گذاشته شده است، چون این تانکر اولاً نفت خود ما را حمل می‌کرد، ثانیاً در اطراف آن منطقه، مین‌های دیگری هم پیدا شده که در نزدیکی کشتی‌های جنگی شوروی بوده‌اند. این‌ها شواهدی دال بر تشدید گمان ما مبنی بر مسئولیت امریکا در گذاشتن این مین‌هاست. »

دکتر “خرازی” همچنین درباره موضع جمهوری اسلامی ایران در برابر قطعنامه شورای امنیت گفت: «بعضی از قسمت‌های این قطعنامه مورد موافقت ما نیست، ولی برخی از قسمت‌های آن برای ما قابل توجه است. ولی باید دید که در این قطعنامه به چه چیزی اولویت داده شده است.» سرپرست ستاد تبلیغات جنگ افزود: «به نظر می‌رسد که در اثر فشار امریکا، در این قطعنامه اولویت به حفظ رژیم عراق داده شده است، در حالی که به نظر ما باید به صلح الویت داده شود.» (۱۸)

۳۱۶

در پی برخورد کشتی تک‌راکو کاربین به مین در خارج از خلیج فارس و کشف مین در آب‌های فجیره، انگلستان و فرانسه با تجدیدنظر در مواضع قبلی خود، تصمیم به اعزام ناوگان مین‌روب به منطقه گرفتند. این دو کشور، وجود کشتی‌های مین‌روب را برای حفاظت از ناوگان دریایی خود در منطقه خلیج فارس ضروری می‌دانند. براساس این تصمیم، انگلستان چهار فروند و فرانسه دو فروند کشتی مین‌روب به منطقه اعزام خواهند کرد. (۱۹) رادیو بی. بی. سی. در گزارشی در این باره گفت: «عصر امروز وزارت دفاع انگلیس در یک اقدام غیرمترقبه اعلام کرد که چهار فروند کشتی مین‌روب و یک کشتی پشتیبانی به خلیج فارس اعزام خواهد کرد.» تاچر “نخست‌وزیر انگلیس، تا قبل از وقایع دیروز در خلیج فارس، علاقه‌مند نبود که کشتی‌های مین‌روب به خلیج فارس اعزام کند و ترجیح می‌داد که در جست‌وجوی راه‌حلی برای پایان دادن به جنگ ایران و عراق باشد و تلاش‌های دیپلماتیک خود را متوجه سازمان ملل کند، اما با کشف سه مین دیگر در منطقه‌ای خارج از خلیج فارس، تهدید نسبت به امنیت کشتی‌رانی بین‌المللی، بسیار جدی‌تر از قبل ارزیابی شده‌است و انگلیس در این میان از امکانات مین‌یابی قابل توجهی که ایالات متحده به آن نیاز دارد، برخوردار است.» بی. بی. سی. افزود: «دولت انگلیس تأکید کرده که کشتی‌های مین‌یاب این کشور از واحدهای گشتی نیروی دریایی کشور حفاظت خواهند کرد و اعزام این کشتی‌ها به منطقه، در پاسخ به درخواست ایالات متحده نیست. واحدهای گشتی نیروی دریایی انگلستان که کشتی‌های این کشور را در داخل تنگه هرمز اسکورت می‌کنند، به مناطق شمال خلیج فارس وارد نمی‌شوند.» (۲۰)

“جرج بارکر” وزیر دفاع انگلیس نیز در مصاحبه با شبکه تلویزیونی این کشور گفت: «ما فقط در صدد آن هستیم که آب‌های بین‌المللی را از وجود مین پاک کنیم؛ مین‌هایی که می‌توانند نه تنها کشتی‌های ما، بلکه کشتی‌های دیگران را نابود کنند و این وضع قابل قبول نیست.» وزیر دفاع انگلیس درباره احتمال عملیات مشترک نظامی امریکا و انگلیس گفت: «چهار فروند ناو مین‌روب از سوی انگلیس ممکن است نیروی بزرگی به نظر آید، اما با توجه به وسعت خلیج فارس، نیروی بسیار کوچکی است.» وی شکل‌گیری این همکاری را ناممکن

دانست و افزود: «در هر حال ناوهای ضدمین سرگرم محافظت از ناوگان انگلیس و کشتی‌های انگلیسی خواهند بود و فکر می‌کنم ظرفیت لازم برای کمک به عملیات همراهی کشتی‌های کویتی توسط ناوگان امریکا را نداشته باشد.»^(۲۱) از سوی دیگر، فرانسه نیز تصمیم خود را در زمینه اعزام دو فروند کشتی مین‌روب به خلیج فارس، اعلام کرد. «آندره ژيرو» وزیر دفاع فرانسه، با اعلام این خبر گفت: «هدف از اعزام این کشتی‌ها، تقویت نیروهای فرانسه در اقیانوس هند است.»^(۲۲)

۳۱۷

«زانون» وزیر دفاع ایتالیا با رد درخواست اعزام مین‌روب به خلیج فارس، پیشنهاد کرده که اتحادیه اروپای غربی، تلاش کشورهای اروپایی را برای حراست از آزادی کشتی‌رانی در خلیج فارس هم‌آهنگ کند. خبرگزاری یونایتدپرس به نقل از این مقام ایتالیایی افزود: «دولت ایتالیا در حال حاضر قصد ندارد در تصمیم اولیه خود مبنی بر عدم اعزام مین‌جمع‌کن به خلیج فارس، تجدید نظر کند.»^(۲۳) و هنوز براین عقیده است که سازمان ملل بهترین مرجع برای حل و فصل بحران خلیج فارس به‌شمار می‌رود. جای تأسف است که برخی کشورهای اروپایی به‌طور یک‌جانبه تصمیم‌گیری می‌کنند. «وی افزود: «البته احتمال اعزام کشتی‌های مین‌روب ایتالیا به خلیج فارس رد نمی‌شود، ولی یک چنین اقدامی باید قبلاً از سوی پارلمان ایتالیا مورد تصویب قرار گیرد.»^(۲۴) «واینبرگر» وزیر دفاع امریکا، در گفت‌وگو با خبرنگاران گفت: «امریکا در صدد ترغیب دیگر کشورها برای پیوستن به طرح تشکیل یک نیروی دریایی بین‌المللی برای مین‌روبی در هر نقطه از جهان می‌باشد. باز نگه‌داشتن آب‌های بین‌المللی به سود تمامی کشورهای ذینفع در امور کشتی‌رانی است و امریکا امیدوار است تشکیل یک نیروی بین‌المللی مین‌روب، به زودی به مرحله انجام درآید.»^(۲۵) «واینبرگر در مورد سیاست‌های امریکا در خلیج فارس، گفت: «نیروهای امریکا با تهدیدهای ایران، از خلیج فارس خارج نخواهند شد و ناوها و هواپیماهای امریکایی پاسخ لازم را به هر تهدید خصمانه‌ای خواهند داد. ما کاملاً مصمم هستیم که اسکورت نفتکش‌ها را دنبال کنیم.» وی افزود: «ما ناگزیریم با آنچه که مانع از اجرای این مأموریت شود، به نحو مقتضی برخورد کنیم.» وی گفت: «تهدیدهای ایران علیه واشنگتن، ریگان را وادار نمی‌سازد نیروهای متشکل از ۱۷ رزم‌ناو را در منطقه منحل سازد؛ فقط آتش‌بس بین ایران و عراق و خاتمه خصومت‌هایی که کشتی‌رانی تجاری را در منطقه تهدید می‌کند، می‌تواند در این جهت مؤثر واقع شود و چنانچه کشتی یا هواپیماهای متخاصم در موقعیتی قرار گیرند که بتواند به حمله‌ای مهلک دست بزنند، فرمانده ناو یا کشتی امریکا اجازه دارد به اقدام مقتضی دست بزند.»^(۲۶)

در پی تغییر موضع انگلستان و فرانسه - که با اعزام مین‌روب به خلیج فارس آن را نشان دادند - موضع‌گیری‌های متفاوتی ابراز شد. "تاس" خبرگزاری رسمی شوروی، در واکنش به آن گزارش داد: «اعزام کشتی‌های مین‌جمع‌کن به خلیج فارس که در آن‌جا واحدهای قدرت‌مند شناور امریکایی متمرکز شده‌اند، باعث تأسف است.» این خبرگزاری افزود: «امریکا در صدد است تا کشورهای دیگر را نیز به تشکیل یک نیروی بین‌المللی مین‌روب برای سراسر جهان، متقاعد کند، ولی در حقیقت این نیرو نخستین‌بار در خلیج فارس به کار گرفته خواهد شد.» (۲۷)

۳۱۸

به گزارش خبرگزاری فرانسه، صدام حسین ایران را متهم کرد که مسیر کشتی‌رانی بین‌المللی در خلیج فارس را مین‌گذاری کرده و عامل کارگزاری مین‌هایی است که بسیاری از نفت‌کش‌ها از جمله نفت‌کش امریکایی را منهدم کرده است. وی افزود: «تهاجم نظامی ایران، ایالات متحده، اتحاد جماهیر شوروی، فرانسه و تمام کشورهای حاشیه خلیج فارس را دربر می‌گیرد.» (۲۸) "طارق عزیز" وزیر خاجه عراق نیز که از کویت دیدن می‌کند، از کشورهای منطقه خواست تا علیه تهدیدهای ایران در مورد کشورهای عربی حوزه خلیج فارس و منزوی کردن هر چه بیش‌تر ایران، موضع یک‌سانی را اتخاذ کنند. (۲۹) طارق عزیز در گفت‌وگو با خبرنگاران گفت: «تهدیدات ایران علیه کویت و نیز اعمال جنایت‌کارانه در مکان‌های مقدس در طول سفر حج و نیز علیه امنیت عربستان سعودی، به وحدت اعراب و نیز یک موضع روشن و محکم عرب محتاج است.» وی افزود: «اعراب باید به ایران و بقیه دنیا نشان دهند که قادرند با توسل به تمامی راه‌های ممکن، با متجاوزین به مقابله برخیزند.» (۳۰) رادیو بی.بی.سی. در تفسیری از سفر طارق عزیز گفت: «بالله تشنج در خلیج فارس، بدون شک عراق در پی آن است که به متحدان خود اطمینان بدهد که از سرگرفتن حملات آن کشور به هدف‌های اقتصادی و نظامی ایران، به این معنی نیست که عراق تلاش‌های دیپلماتیک برای پایان دادن به جنگ را کنار گذاشته است.» این رادیو افزود: «تا زمانی که ایران نسبت به قطع‌نامه ماه گذشته شورای امنیت سازمان ملل متحد برای آتش‌بس کامل، بی‌اعتماد بماند، این‌گونه حملات ادامه خواهد یافت.» (۳۱)

۳۱۹

دکتر ولایتی وزیر خارجه ایران، در نامه‌ای به دبیرکل سازمان ملل، پاسخ رسمی ایران به قطع‌نامه شورای امنیت را اعلام کرد. در بخشی از این نامه آمده است: «متن قطع‌نامه ۵۹۸ مورد بررسی قرار گرفت. انگیزه‌ها و روشی که در تدوین این قطع‌نامه به کار گرفته شده و مواضع مطروحه در آن، بیان‌گر رجعت شورای امنیت به مواضع غیرقابل توجیه و غیرعادلانه،

گذشته است. برای ما که از ابتدای تجاوز رژیم عراق، بی‌عدالتی‌ها و سیاست‌بازی‌های اغلب اعضای دائم شورای امنیت را شاهد بوده‌ایم، این تصمیم جدید نه محل تعجب و شگفتی است و نه حائز اهمیت، لیکن برای شورای امنیت مایه شرمندگی است که این‌گونه بازیچه و وسیله تأمین اغراض و سیاست‌های هیئت حاکمه فعلی امریکا شود. «در این نامه با اشاره به ماجرای “مک‌فارلین” آمده است: «در این شرایط، تبعیت شورای امنیت از سیاست‌بازیهای مقطعی امریکا بر ضعف اصولی و عدم قاطعیت این رکن سازمان ملل متحد در ایفای نقش حساسی که بر عهده دارد، گواهی می‌دهد. در تحرک اخیر، امریکا موفق شد نظرات و مواضع عراق را در یک مجموعه غیرمنطقی، غیرمتوازن و غیرعملی به شورای امنیت عرضه کند. امریکا با طرح و پی‌گیری این قطع‌نامه، تلاش کرده است تا نفوذ خود را در عراق و در بین کشورهای حامی او تقویت نماید.» در این نامه، دکتر ولایتی مفاد قطع‌نامه ۵۹۸ را به دو قسمت تقسیم کرد و ضمن درخواست تقویت جنبه‌های مثبت آن، نوشت: «با این اقدام، راه برای همکاری آینده و تصویب اقدامات قاطع هموار خواهد شد. طرح هشت ماده‌ای مورخ ۱۹۸۵ دبیرکل تنها طرح عملی برای پایان دادن به جنگ است، زیرا ضمن توجه به جوانب مختلف جنگ، به‌دور از فشار و مخالفت عراق ارائه شده است. این طرح هنوز برای تلاش‌های آینده دبیرکل زمینه مناسبی می‌باشد. جمهوری اسلامی ایران به دبیرکل اطمینان می‌دهد که آماده است همکاری خود را با وی در قالب تلاش‌ها و ابتکارات وی ادامه دهد.» در پایان این نامه آمده است: «تلاش‌های سازنده و قابل ستایش اعضای بی‌طرف شورای امنیت جهت نیل به قطع‌نامه متعادل و مثبت هرچند به نتایج مطلوبی نرسیده است، ولی به هرحال زمینه‌هایی وجود دارد که جمهوری اسلامی ایران به همکاری خود تحت شرایطی ادامه دهد تا به موضعی عادلانه از سوی شورای امنیت منجر شود.» (۲۲)

“رجایی خراسانی” نماینده ایران در سازمان ملل متحد، پس از دیدار و گفت‌وگو با پرز دکوئیار و تسلیم نامه دکتر ولایتی به وی، درباره پاسخ ایران به قطع‌نامه ۵۹۸ گفت: «پاسخ کتبی ایران به قطع‌نامه، بیش‌تر به اظهار نظر پیرامون قطع‌نامه و مشخص کردن محدوده‌هایی که ما حاضر به همکاری با دبیرکل در آنها هستیم، اختصاص دارد.» خبرگزاری رویتر با مخابره این خبر، به نقل از وی افزود: «قطع‌نامه اخیر شورای امنیت در مورد توقف جنگ ایران و عراق، کمابیش یک قطع‌نامه عراقی است ولی با این حال عراق از رعایت آن خودداری کرده و به حمله علیه ایران ادامه داده است.» (۲۳) رادیو امریکا نیز به نقل از نماینده ایران در سازمان ملل متحد گفت: «پاسخ ایران، قطع‌نامه را رد نمی‌کند، ولی فهرستی از جزئیات مخالفت‌های ایران را درباره آن مطرح می‌سازد. پیام تهران، دبیرکل سازمان ملل متحد را برای ادامه مشورت‌هایش با ایران و عراق جهت دستیابی به آتش‌بس پایدار، تشویق و ترغیب می‌کند. رجایی خراسانی افزود: “ما تنها به مواردی از روح و نقص‌های قطع‌نامه که

راضی نیستیم، اشاره کرده‌ایم و همچنین از موارد به‌خصوصی که همکاری‌های دبیرکل می‌تواند برای ما مطلوب باشد، یاد کرده‌ایم. ما هنوز معتقدیم که دفتر دبیرکل سازمان، مجری و کانال مفیدی است و اگر شورای امنیت و یا عراق بخواهند، می‌توانند نهایت حسن استفاده را از دفتر دبیرکل به‌عمل آورند. « (۲۴)

۳۲۰

امریکا از پاسخ ایران به قطع‌نامه ۵۹۸ شورای امنیت به‌شدت انتقاد کرد. به گزارش خبرگزاری یونایتدپرس، «چارلز ردمن» سخن‌گوی وزارت خارجه آمریکا، با ابراز نارضایتی خود از شیوه پاسخ ایران به قطع‌نامه شورای امنیت، گفت: «پاسخ ایران به قطع‌نامه ۵۹۸ یک انتقاد شدید از امریکا است. اگر ایران روشش را تغییر ندهد، شورای امنیت باید به‌سرعت عمل کند و راه‌های اجرای یک آتش‌بس را بررسی کند. « (۲۵) رادیو امریکا نیز به نقل از وی (چارلز ردمن) گفت: «رژیم اسلامی بازخیزان، به تاکتیک‌هایی متوسل شده تا از دادن جواب رد به شورای امنیت سرباز زند. « (۲۶)

۳۲۱

پاسخ جمهوری اسلامی به قطع‌نامه ۵۹۸ و نگاه منتقدانه ایران به عملکرد شورای امنیت، مورد توجه رادیو بی. بی. سی. و خبرگزاری فرانسه قرار گرفته است. رادیو بی. بی. سی. پلخ ایران را یک تهاجم سیاسی جدید نامید و افزود: «در این نامه که پاسخ رسمی دولت ایران به درخواست دبیرکل سازمان ملل برای قبول قطع‌نامه اخیر شورای امنیت است، «علی‌اکبر ولایتی» سازمان ملل و شورای امنیت آن را به عدم آمادگی و نداشتن کفایت لازم برای مقابله با آنچه که وزیر خارجه ایران آن را تجاوزات و جنایت‌های رژیم عراق خوانده است، متهم کرده است. «این رادیو به نقل از مفسر خود افزود: «پاسخ امروز وزیر خارجه ایران نشان می‌دهد که ایران تغییری در موضع خود نداده و همچنان می‌خواهد که رژیم عراق که از نظر ایران طرف متجاوز است، به وسیله سازمان ملل به‌همین عنوان شناخته و مجازات شود. یکی از انتقادات شدید ایران از سازمان ملل و به خصوص شورای امنیت، آن است که شورای امنیت از همان ابتدا در سال ۱۹۸۰ [میلادی] - (۱۳۵۹) - حمله عراق به ایران، این کشور (عراق) را محکوم نکرده و قطع‌نامه ۵۹۸ نیز که خواهان آتش‌بس شده است، با وجود آن‌که استفاده از سلاح‌های شیمیایی در جنگ را تأیید می‌کند، اما عراق را به خاطر استفاده از این سلاح‌ها محکوم نکرده است [ر. ک. به: ۱۳۶۶/۵/۱۹] اما بعضی از رهبران ایران و از جمله حجت‌الاسلام هاشمی رفسجانی، همین اشاره قطع‌نامه به استفاده از سلاح‌های شیمیایی در جنگ را نکته مثبت این قطع‌نامه دانسته است. « (۲۷) «جان رنه» از بخش شرقی بی. بی. سی. نیز با اشاره به عملکرد شورای امنیت از ابتدای جنگ و همچنین سیاست

خارجی ایران، گفت: «از زمان تصویب قطع‌نامه سازمان ملل متحد تاکنون، هدف سیاست و دیپلماسی ایران، نشان دادن چهره‌ای منطقی‌تر از خود به جهان خارج بوده است. حتی تا کنون هم ایران درخواست آتش‌بس را رسماً رد نکرده است، بلکه شورای امنیت را به باد انتقاد گرفته است که چرا عراق را به خاطر شروع جنگ و استفاده از سلاح‌های شیمیایی محکوم نکرده است. ایران پیوسته تأکید کرده که خواستار برقراری صلح در آب‌های خلیج فارس است و یادآور شده که دلیل اصلی بحران‌های اخیر در آن منطقه، فقط حضور ناوگان‌های خارجی است که برای حمایت از عراق و متحدان آن کشور پا به میدان گذارده‌اند.»^(۳۸) در تفسیر خبرگزاری فرانسه از پاسخ ایران به قطع‌نامه شورای امنیت نیز آمده است: «ایران پس از تقبیح شدید قطع‌نامه ۵۹۸ به‌عنوان یک اثر آمریکایی و نصیحت‌هایی به سازمان ملل متحد که بهتر است کارش را انجام دهد، اعلام آمادگی می‌کند که برای تقویت جنبه‌های مثبت قطع‌نامه همکاری داشته باشد. ایران در بخشی از نامه‌اش چنین اظهار می‌دارد که شورای امنیت با قرارگرفتن در زیر فشارهای آمریکا، به صورت شریکی در جنگ درآمده و به همین دلیل تهران می‌خواهد با دبیرکل سازمان در چارچوب تلاش‌های مستقل و اقداماتش همکاری کند به شرطی که شورا نیز یک موضع عادلانه اتخاذ و این کار را با محکوم ساختن متجاوز، آغاز کند.»^(۳۹) این خبرگزاری افزود: «ایران سرانجام پاسخی به سازمان ملل متحد داد که نه رد قطع‌نامه شورای امنیت در رابطه با برقراری یک آتش‌بس در جنگ عراق با ایران است و نه تأیید آن.»^(۴۰)

۳۲۲

وزیر خارجه آلمان “دیتریش گنشر”، برای پایان دادن به جنگ ایران و عراق مذاکراتی با کشورهای منطقه انجام داده است. دفتر وزیر خارجه آلمان با صدور اطلاعیه‌ای اعلام کرد: «گنشر مذاکراتی با نمایندگان ایران، عراق، عربستان سعودی و سوریه ظرف چند روز گذشته برای بحث پیرامون تلاش‌های سازمان ملل در جهت پایان دادن به جنگ خلیج‌فارس به‌عمل آورده است.» خبرگزاری رویتر به نقل از این اطلاعیه افزود: «گنشر نتیجه مشورت‌های خود را با “جیمز روبین” کاردار آمریکا در آلمان غربی مورد بحث قرار داده است و با سایر اعضای شورای امنیت نیز در تماس بوده است.»^(۴۱)

۳۲۳

بحران سیاسی میان ایران و فرانسه همچنان ادامه دارد؛ “شارل پاسکوا” وزیر کشور فرانسه، امروز گفت: «دستیابی به یک راه‌حل برای گشودن بن‌بست دیپلماتیک بین فرانسه و ایران، به‌خاطر درخواست ایران مبنی‌براین که هر یک از دو کشور (ایران و فرانسه) جهت حفاظت از منافع‌شان مجاز به باقی گذاشتن شش تن از دیپلمات‌های خود در

سفارت خانه‌های مربوطه باشد، با مانع روبه‌رو شده است...» وی افزود: «گفت‌وگوها جهت پایان دادن به بحران سفارت، با کمک ایتالیا و پاکستان که به ترتیب حفاظت از منافع فرانسه در ایران و منافع ایران در فرانسه را به‌عهده گرفته‌اند، جریان دارد.» (۴۲)

منابع و مآخذ روز شمار ۱۳۶۶/۵/۲۰

- ۱- سند شماره ۰۴۳۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: عملیات نصر-۷، راوی: برادر علی مؤدای، ۱۳۶۶/۵/۱۳، صص ۷۷-۷۹.
- ۲- سند شماره ۰۹۷۳۲۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از دفتر سیاسی نمایندگی امام در قرارگاه نجف، به دفتر سیاسی نمایندگی امام در سپاه مرکز، ۱۳۶۶/۵/۲۵، ص ۲.
- ۳- سند شماره ۰۲۸۹۱۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: گزارش نویسنده‌ی اطلاعاتی شماره ۲۱، از نزا (معاونت عملیات و اطلاعات مدیریت اطلاعات)، به نیروی زمینی سپاه، ۱۳۶۶/۵/۲۴، ص ۱۵.
- ۴- روزنامه رسالت، ۱۳۶۶/۵/۲۱، ص ۳.
- ۵- سند شماره ۰۹۷۳۴۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرمانده سپاه پانزدهم رمضان - معاونت اطلاعات، به فرمانده نیروی زمینی سپاه، ۱۳۶۶/۵/۲۷.
- ۶- سند شماره ۰۶۹۹۸۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرمانده قرارگاه حمزه (ع)، به فرمانده نیروی زمینی سپاه، ۱۳۶۶/۵/۲۲.
- ۷- سند شماره ۰۲۸۹۱۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: گزارش نویسنده‌ی اطلاعاتی، شماره ۲۱، نزا - معاونت عملیات و اطلاعات، ۱۳۶۶/۵/۱۶ تا ۱۳۶۶/۵/۲۴، ص ۲۰.
- ۸- سند شماره ۰۶۹۹۹۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از قرارگاه حمزه (ع) - اطلاعات، به ستاد مرکزی سپاه - اطلاعات، ۱۳۶۶/۵/۲۲.
- ۹- سند شماره ۰۶۹۹۶۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: ستاد سپاه ۱۱ امام حسن عسکری (ع) - کردستان - اطلاعات، ۱۳۶۶/۵/۲۰.
- ۱۰- روزنامه جمهوری اسلامی، ۱۳۶۶/۵/۲۱، ص ۴.
- ۱۱- روزنامه رسالت، ۱۳۶۶/۵/۲۱، ص ۲، تهران - به نقل از خبرگزاری جمهوری اسلامی.
- ۱۲- روزنامه اطلاعات، ۱۳۶۶/۵/۲۱، ص ۳، تهران - به نقل از خبرگزاری جمهوری اسلامی.
- ۱۳- روزنامه جمهوری اسلامی، ۱۳۶۶/۵/۲۱، ص ۹، به نقل از خبرگزاری جمهوری اسلامی.
- ۱۴- خبرگزاری جمهوری اسلامی، "گزارش‌هایی ویژه"، نشریه شماره ۱۴۵، ۱۳۶۶/۵/۲۱، ص ۲۹، به نقل از رادیو بی. بی. سی، ۱۳۶۶/۵/۲۰.
- ۱۵- خبرگزاری جمهوری اسلامی، "گزارش‌های ویژه"، نشریه شماره ۱۴۵، ۱۳۶۶/۵/۲۱، ص ۲۰، واشنگتن - به نقل از خبرگزاری یونایتد پرس، ۱۳۶۶/۵/۲۰.
- ۱۶- روزنامه اطلاعات، ۱۳۶۶/۵/۲۰، خبرگزاری رویتر.
- ۱۷- خبرگزاری جمهوری اسلامی، "گزارش‌های ویژه"، نشریه شماره ۱۴۵، صص ۲۱-۲۲، منامه - به نقل از خبرگزاری فرانسه، ۱۳۶۶/۵/۲۰.
- ۱۸- روزنامه اطلاعات، ۱۳۶۶/۵/۲۲، ص ۱۸، بن - به نقل از خبرگزاری جمهوری اسلامی.
- ۱۹- (19-Sanfrancisco Chronicle) August 12, 1987.
- ۲۰- خبرگزاری جمهوری اسلامی، "گزارش‌های ویژه"، نشریه شماره ۱۴۵، ۱۳۶۶/۵/۲۱، ص ۲۷، به نقل از رادیو بی. بی. سی، ۱۳۶۶/۵/۲۰.
- ۲۱- خبرگزاری جمهوری اسلامی، "گزارش‌های ویژه"، نشریه شماره ۱۴۶، ۱۳۶۶/۵/۲۲، ص ۵، لندن - به نقل از خبرگزاری جمهوری اسلامی، ۱۳۶۶/۵/۲۱.
- ۲۲- روزنامه کیهان، ۱۳۶۶/۵/۲۱، ص ۲۰، خبرگزاری فرانسه.
- ۲۳- روزنامه اطلاعات، ۱۳۶۶/۵/۲۱، ص ۲۰، به نقل از خبرگزاری یونایتد پرس.
- ۲۴- روزنامه کیهان، ۱۳۶۶/۵/۲۱، ص ۲۰، خبرگزاری جمهوری اسلامی، به نقل از خبرگزاری آسوشیتدپرس.
- ۲۵- روزنامه کیهان، ۱۳۶۶/۵/۲۱، ص ۲۰، خبرگزاری رویتر.
- ۲۶- روزنامه اطلاعات، ۱۳۶۶/۵/۲۱، ص ۲۰، واشنگتن - به نقل از خبرگزاری رویتر.
- ۲۷- روزنامه اطلاعات، ۱۳۶۶/۵/۲۱، ص ۲۰، خبرگزاری تاس.
- ۲۸- روزنامه رسالت، ۱۳۶۶/۵/۲۲، ص ۲۲، بغداد - خبرگزاری فرانسه.
- ۲۹- روزنامه کیهان، ۱۳۶۶/۵/۲۱، ص آخر.
- ۳۰- خبرگزاری جمهوری اسلامی، "گزارش‌های ویژه"، نشریه شماره ۱۴۵، ۱۳۶۶/۵/۲۱، ص ۶۰، کویت - به نقل از خبرگزاری رویتر، ۱۳۶۶/۵/۲۰.
- ۳۱- خبرگزاری جمهوری اسلامی، "گزارش‌های ویژه"، نشریه شماره ۱۴۶، ۱۳۶۶/۵/۲۲، ص ۲۶، به نقل از رادیو بی. بی. سی، ۱۳۶۶/۵/۲۱.
- ۳۲- روزنامه اطلاعات، ۱۳۶۶/۵/۲۲، ص ۳.
- ۳۳- روزنامه رسالت، ۱۳۶۶/۵/۲۱، ص آخر.

۳۴- خبرگزاری جمهوری اسلامی " گزارش‌های ویژه "، نشریه شماره ۱۴۵، ۱۳۶۶/۵/۲۱، ص ۲۹، به نقل از رادیو بی. بی. سی، ۱۳۶۶/۵/۲۰.

۳۵- روزنامه رسالت، ۱۳۶۶/۵/۲۳، ص آخر.

۳۶- خبرگزاری جمهوری اسلامی، " گزارش‌های ویژه "، نشریه شماره ۱۴۷، ۱۳۶۶/۵/۲۳، ص ۸، روزنامه "اخبار الخليج" چاپ بحرین، ۱۳۶۶/۵/۲۲.

۳۷- خبرگزاری جمهوری اسلامی " گزارش‌های ویژه "، نشریه شماره ۱۴۵، ۱۳۶۶/۵/۲۱، صص ۱۶-۱۷، به نقل از رادیو بی. بی. سی، ۱۳۶۶/۵/۲۰.

۳۸- مأخذ شماره ۳۲، صص ۱۶-۱۷.

۳۹- خبرگزاری جمهوری اسلامی " گزارش‌های ویژه "، نشریه شماره ۱۴۷، ۱۳۶۶/۵/۲۳، ص ۹، سازمان ملل - به نقل از خبرگزاری فرانسه، ۱۳۶۶/۵/۲۱.

۴۰- روزنامه اطلاعات، ۱۳۶۶/۵/۲۱، ص ۲۰، نیویورک - به نقل از خبرگزاری فرانسه.

۴۱- روزنامه اطلاعات، ۱۳۶۶/۵/۲۱، ص ۲۰، بن - خبرگزاری رویتر.

۴۲- خبرگزاری جمهوری اسلامی، " گزارش‌های ویژه "، نشریه شماره ۱۴۶، ۱۳۶۶/۵/۲۲، ص ۵۲، پاریس - خبرگزاری رویتر.